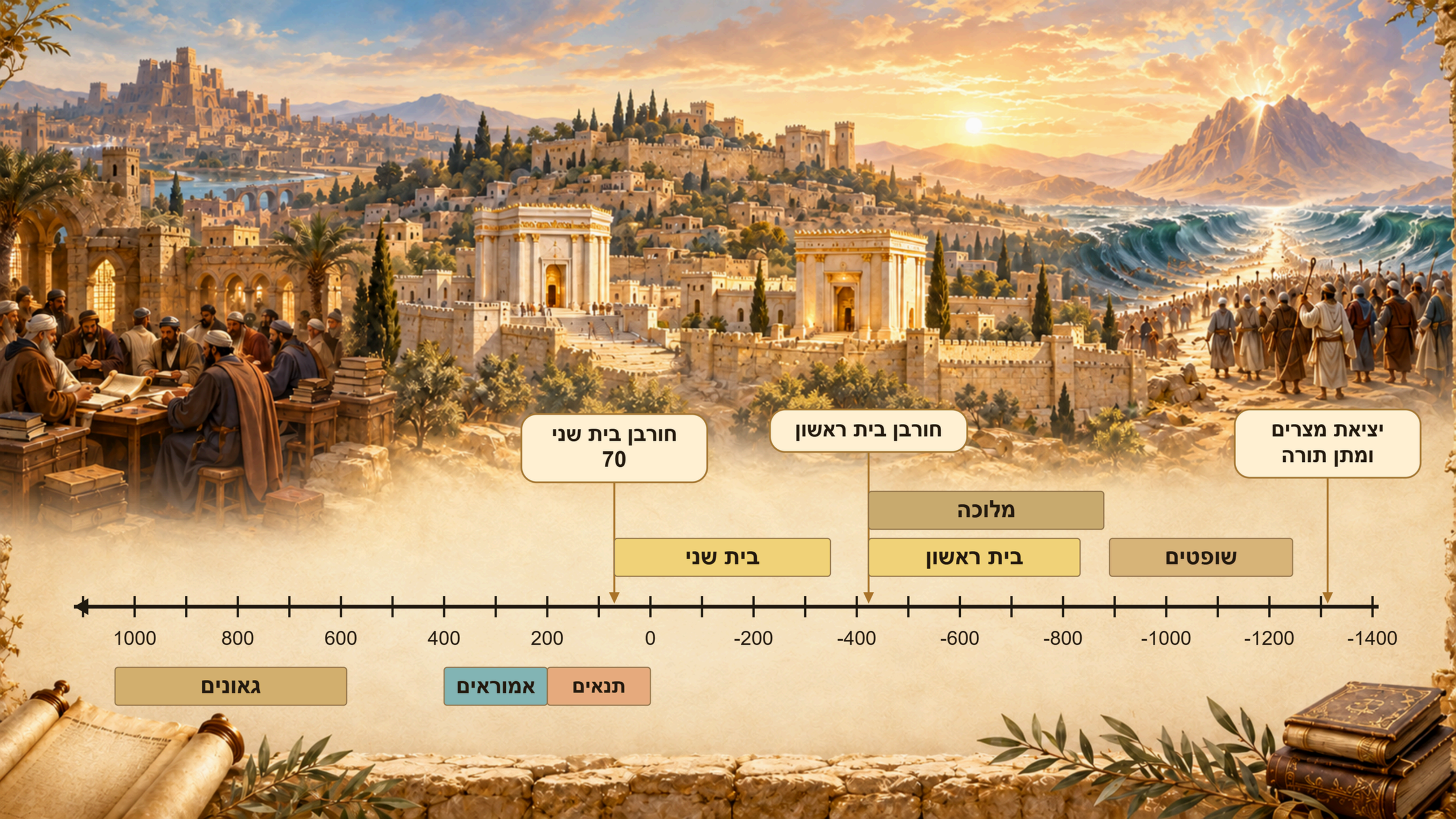
יציאת מצרים
ומתן תורה
חורבן בית ראשון
חורבן בית שני
70
שופטים
בית ראשון
מלוכה
בית שני
-1400
-1200
-1000
-800
-600
-400
-200
0
200
400
600
800
1000
תנאים
אמוראים
גאונים

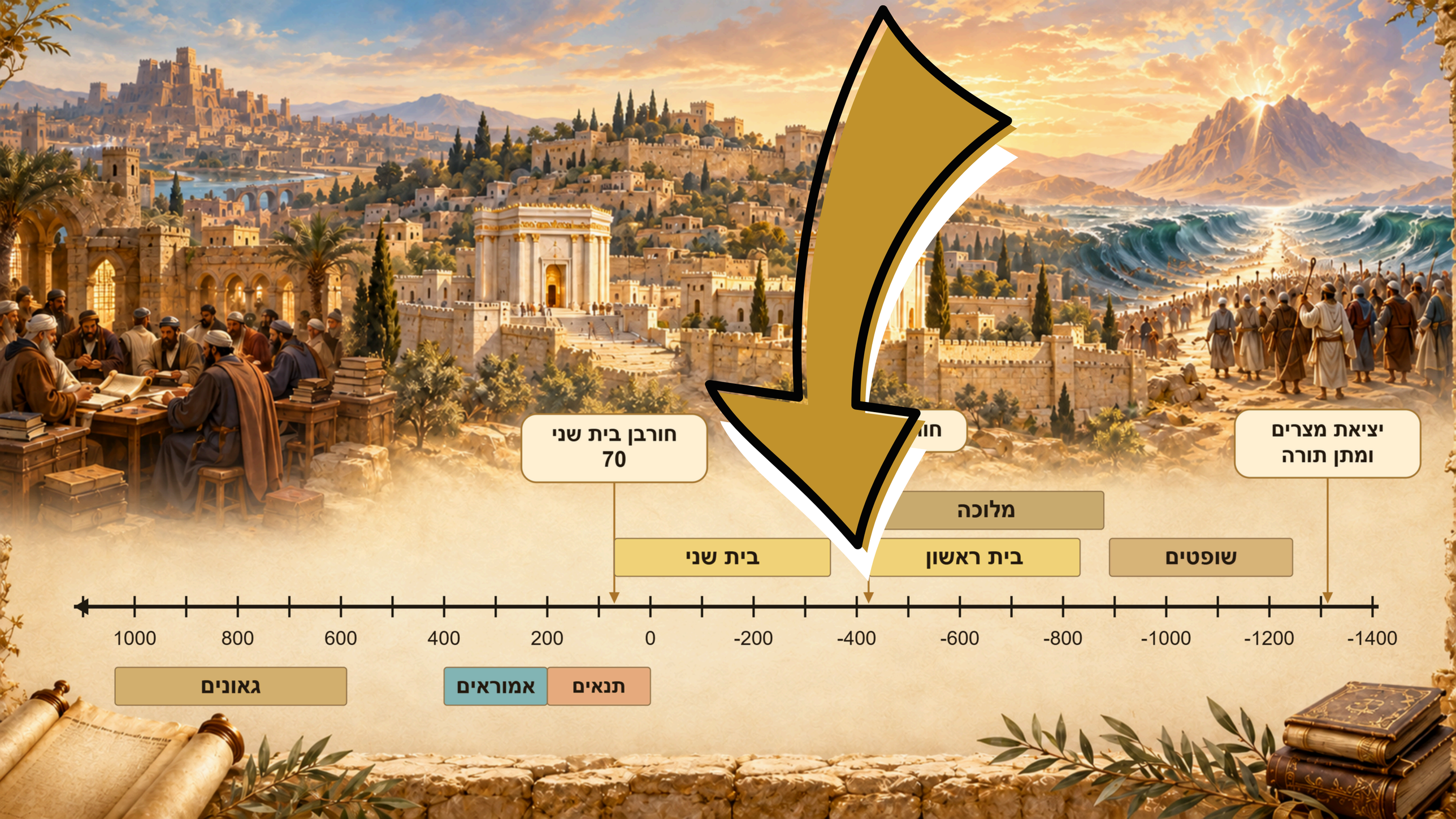
חורבן בית שני
70
יציאת מצרים
ומתן תורה
מלוכה
בית שני
בית ראשון
שופטים
1000
800
600
400
200
0
-200
-400
-600
-800
-1000
-1200
-1400
גאונים
אמוראים
תנאים

"עַל נַהֲרוֹת בָּבֶל שָׁם יָשַׁבְנוּ
גַּם בָּכִינוּ בְּזָכְרֵנוּ אֶת צִיּוֹן"

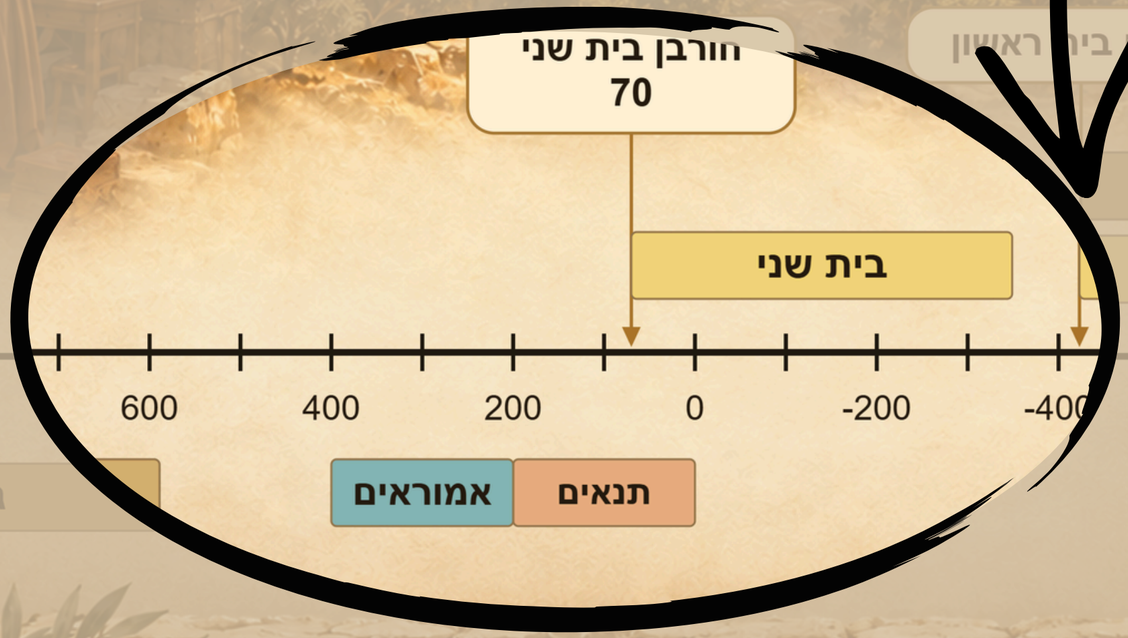

היישוב היהודי בבבל

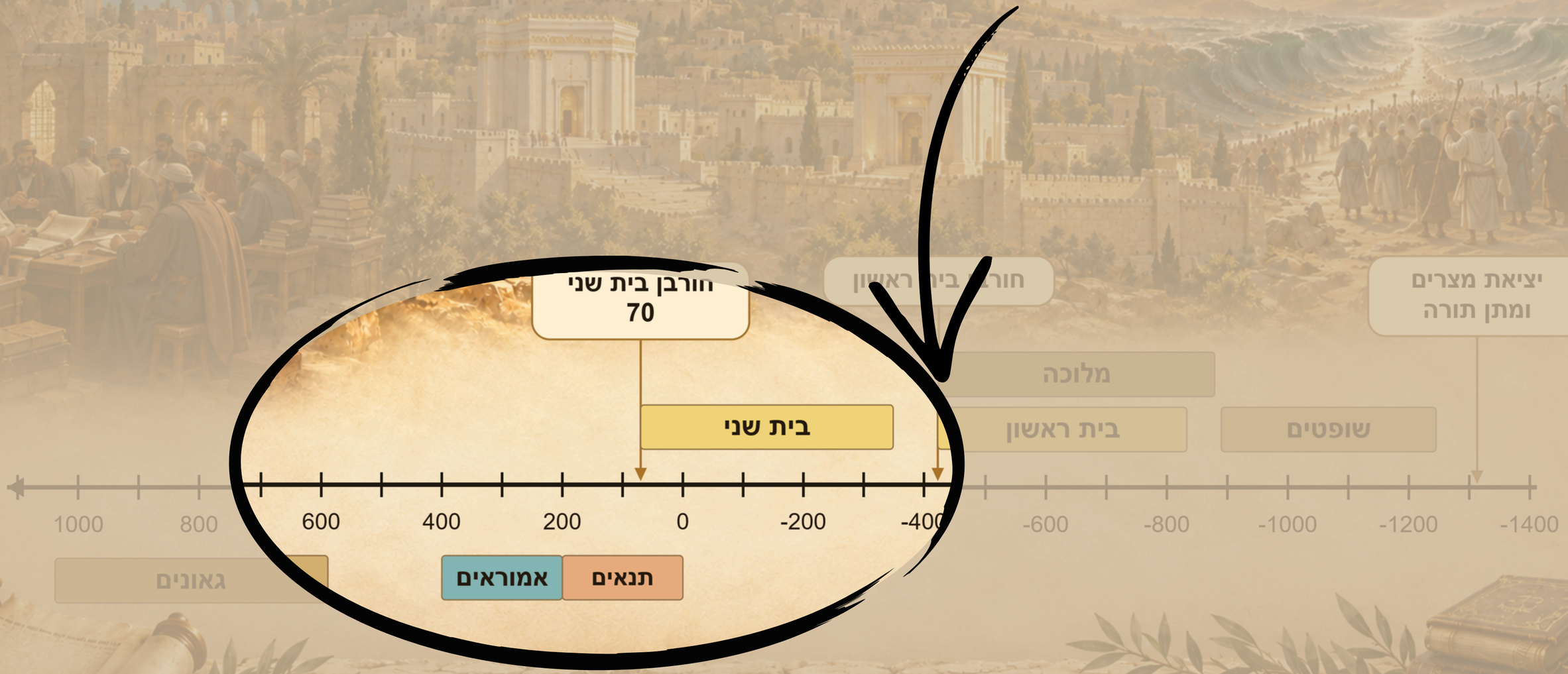

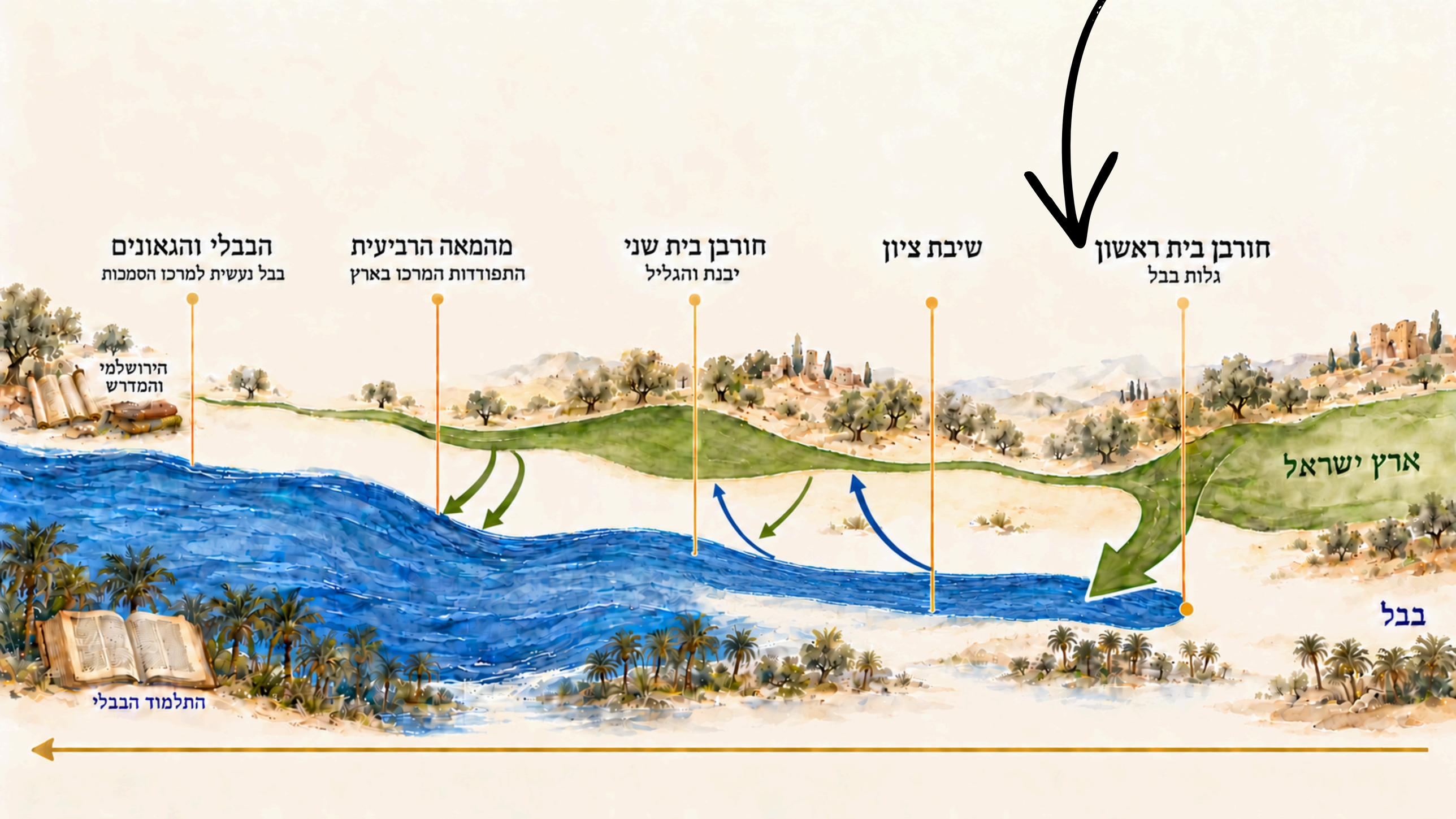
חורבן בית ראשון
גלות בבל
שיבת ציון
חורבן בית שני
יבנת והגליל
מהמאה הרביעית
התפוררות המרכז בארץ
הבבלי והגאונים
בבל נעשית למרכז הסמכות
ארץ ישראל
בבל
הירושלמי
והמדרש
התלמוד הבבלי

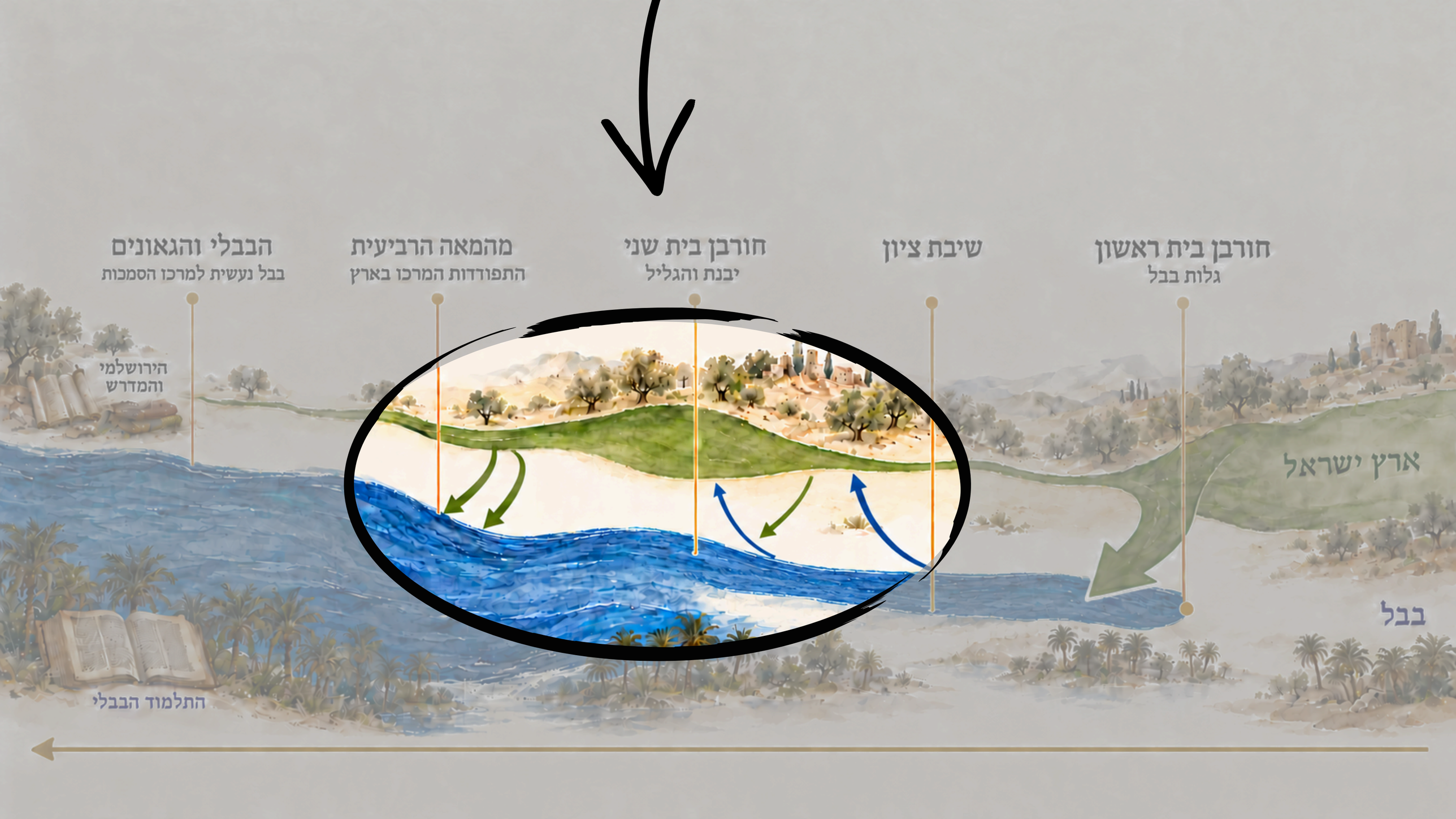
חורבן בית ראשון
גלות בבל
שיבת ציון
חורבן בית שני
יבנת והגליל
מהמאה הרביעית
התפוררות המרכז בארץ
הבבלי והגאונים
בבל נעשית למרכז הסמכות
הירושלמי
והמדרש
ארץ ישראל
בבל
התלמוד הבבלי

מסורת בבל
מסורת ארץ ישראל

“רַבִּי זֵירָא כְּשֶׁעָלָה לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
יָשַׁב מֵאָה תַּעֲנִיּוֹת
שֶׁיִּשְׁתַּכְּחַ מִמֶּנּוּ תַּלְמוּדָהּ שֶׁל בָּבֶל
כְּדֵי שֶׁלֹּא יַטְרִידֵהוּ“

“אָמַר רַבִּי יִרְמְיָה:
בָּבְלִיִּים טִפְּשִׁיִּים!
מִשּׁוּם שֶׁיּוֹשְׁבִים בְּמָקוֹם חֹשֶׁךְ
אוֹמְרִים שְׁמוּעוֹת חֲשׁוּבוֹת”

"מְלַמֵּד שֶׁאֵין תּוֹרָה
כְּתוֹרַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
וְאֵין חָכְמָה
כְּחָכְמַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל"

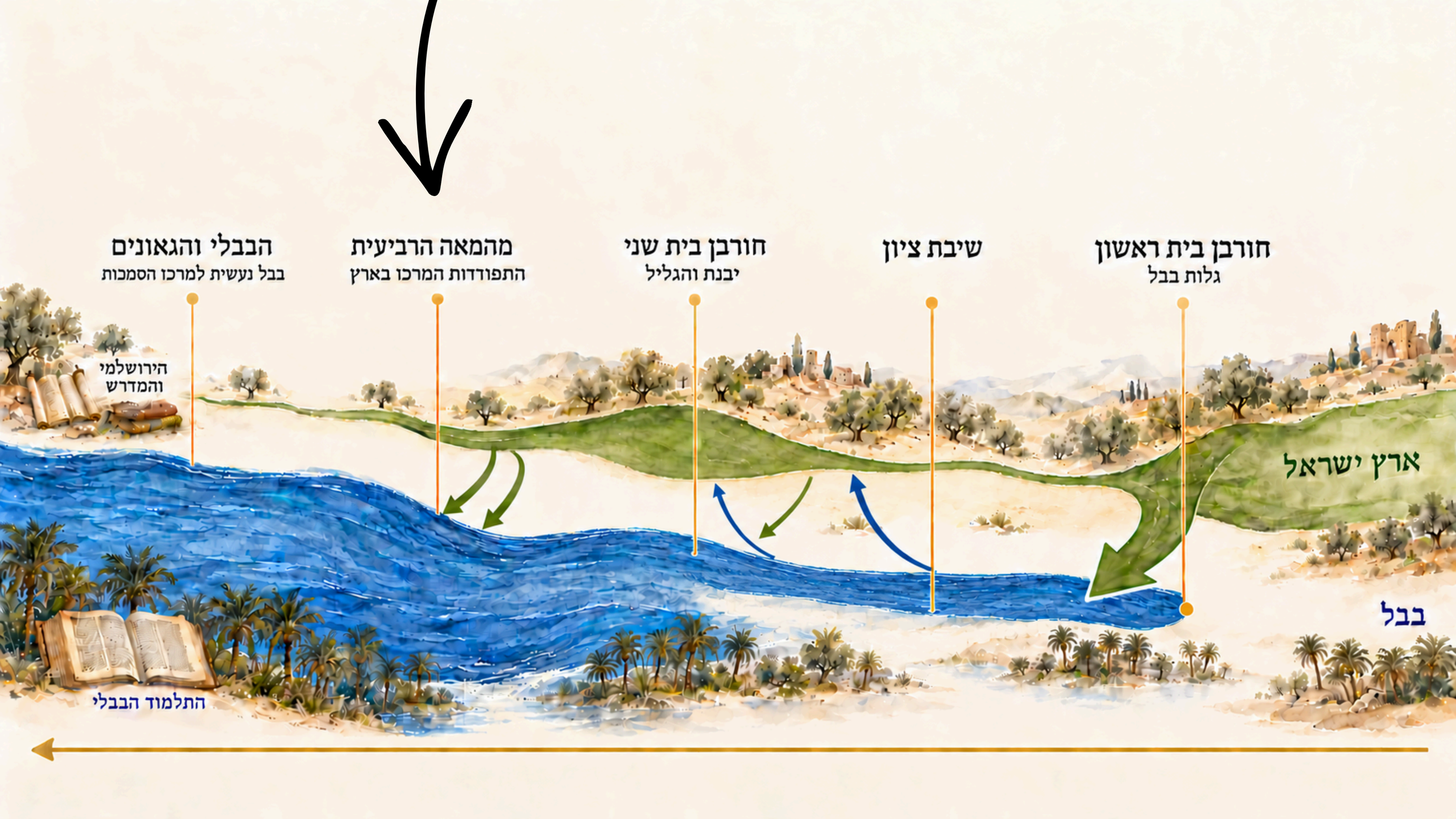
חורבן בית ראשון
גלות בבל
שיבת ציון
חורבן בית שני
יבנת והגליל
מהמאה הרביעית
התפוררות המרכז בארץ
הבבלי והגאונים
בבל נעשית למרכז הסמכות
ארץ ישראל
בבל
הירושלמי
והמדרש
התלמוד הבבלי

חורבן בית ראשון
גלות בבל
שיבת ציון
חורבן בית שני
יבנת והגליל
מהמאה הרביעית
התפודדות המרכז בארץ
הבבלי והגאונים
בבל נעשית למרכז הסמכות
הירושלמי
והמדרש
ארץ ישראל
בבל
התלמוד הבבלי

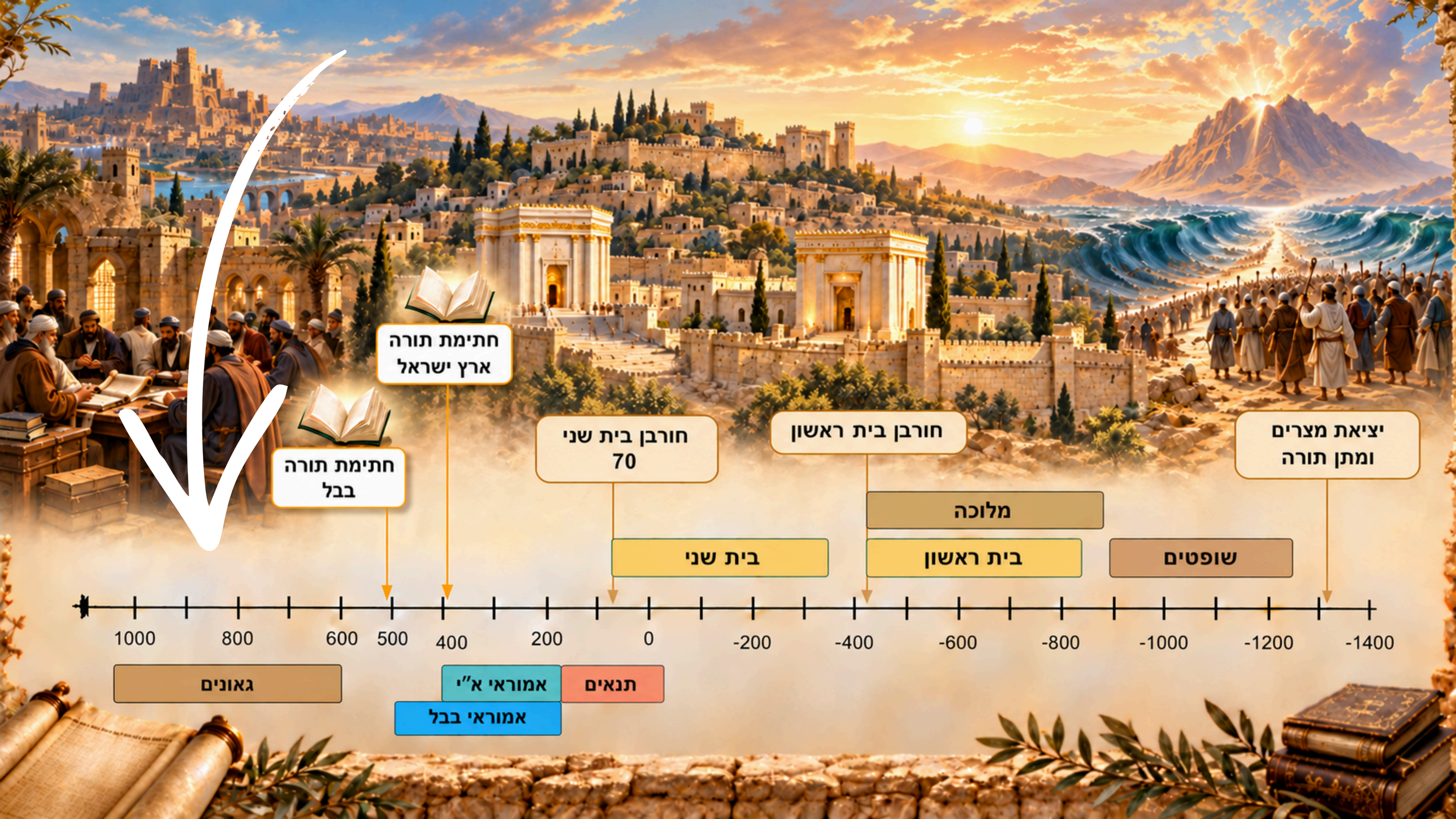
חתימת תורה
ארץ ישראל
חתימת תורה
בבל
חורבן בית שני
70
חורבן בית ראשון
יציאת מצרים
ומתן תורה
מלוכה
בית שני
בית ראשון
שופטים
1000
800
600
500
400
200
0
-200
-400
-600
-800
-1000
-1200
-1400
גאונים
אמוראי א"י
אמוראי בבל
תנאים

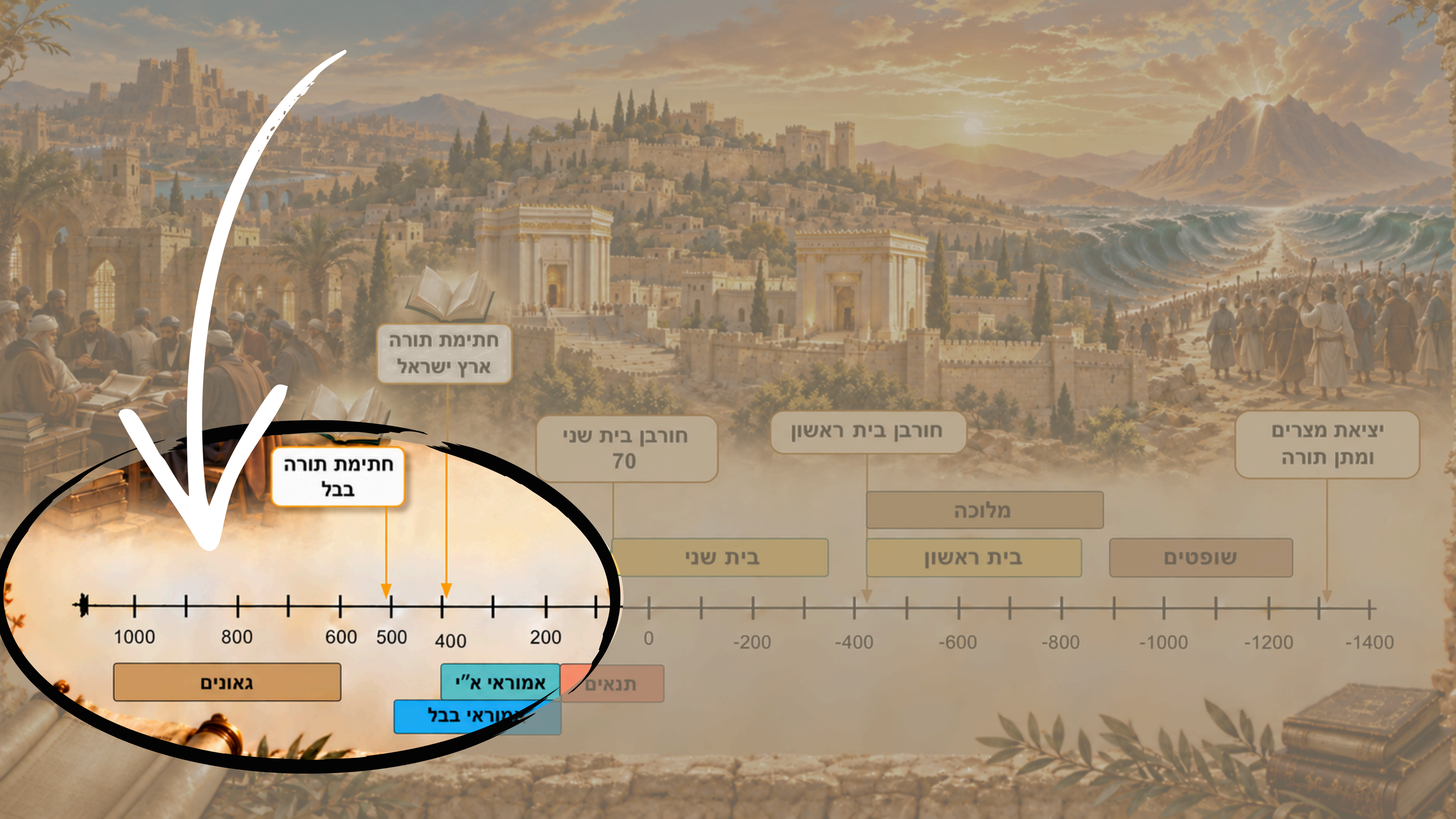
חתימת תורה
ארץ ישראל
חתימת תורה
בבל
חורבן בית שני
70
חורבן בית ראשון
יציאת מצרים
ומתן תורה
מלוכה
בית שני
בית ראשון
שופטים
1000
800
600
500
400
200
0
-200
-400
-600
-800
-1000
-1200
-1400
גאונים
אמוראי א"י
תנאים
אמוראי בבל

וְאֵין צִיּוֹן אֶלָּא יְשִׁיבָה שֶׁמְּצָיְנִין בַּתּוֹרָה וּבְמִצְוֹת...

וְאֵין גְּאֻלָּה בָּאָה תְּחִלָּה אֶלָּא לִישִׁיבָה דְּבָבֶל, שֶׁכְּשֶׁם שֶׁיִּשְׂרָאֵל נִגְאָלִין בַּתּוֹרָה, לְכִיכָךְ גְּאֻלָּה בָּאָה לָהֶם תְּחִלָּה

“וְנָהֲגוּ מִנְהֲגֵי הַשִּׁמְד שֶׁנָּהֲגוּ בָּהֶם בְּנֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל”

“אֲבָל מַה שֶּׁלֹּא נִקְבַּע בַּתַּלְמוּד —
אֵין אָנוּ צְרִיכִין לְכָךְ.
אִם נָכוֹן וְיָפֶה הוּא — דּוֹרְשִׁין
וּמְלַמְּדִין אוֹתוֹ,
וְאִם לָאו — אֵין אָנוּ מַשְׂגִּיחִין בּוֹ”

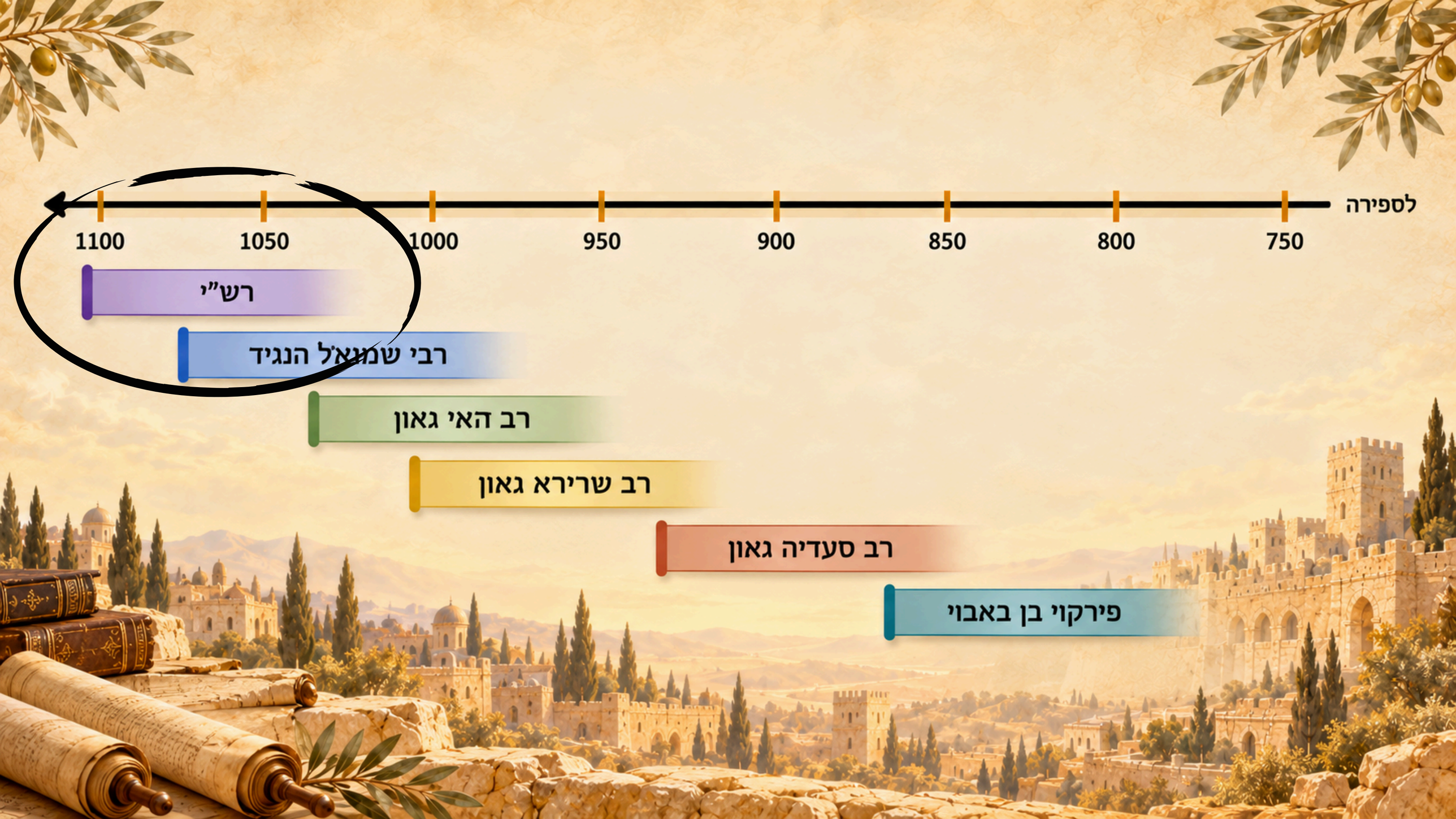
לספירה
1100
1050
1000
950
900
850
800
750
רש"י
רבי שמואל הנגיד
רב האי גאון
רב שרירא גאון
רב סעדיה גאון
פירקוי בן באבוי

"יֵש מִדְרָשֵׁי אַגָּדָה רַבִּים...
וַאֲנִי לֹא בָאתִי אֶלָּא
לִפְשׁוּטוֹ שֶׁל מִקְרָא
וּלְאַגָּדָה הַמְיַשֶּׁבֶת דִּבְרֵי הַמִּקְרָא"

מסורת בבל
מסורת ארץ ישראל

“מַאי בָּבֶל? אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן:
בְּלוּלָה בַּמִּקְרָא, בְּלוּלָה בַּמִּשְׁנָה, בְּלוּלָה בַּתַּלְמוּד.”

תורת ארץ ישראל

"כָּךְ דִּבְרֵי תוֹרָה כְּלָלָה אַחַת וְיֵשׁ בָּהּ:

מִקְרָא | וּמִשְׁנָה | תַּלְמוּד | הֲלָכוֹת | וְהַגָּדוֹת "

תוכנית הלימודים הבסיסית			לימוד ויצירה מתקדמים	
24 ספרי המקרא	משנה	תלמוד ירושלמי	מכילתות	מדרש רבה
	תוספתא		ספרא	פסיקתות
			ספרי	מדרש שמואל, תהילים, משלי
				מדרש תנחומא
				סדר עולם רבה

1312 לפנה"ס
עד 312 לפנה"ס

המאה ה 2 | המאה ה 3 | המאה ה 2 | המאה ה 3 וה- 4

תורת ארץ ישראל

"כָּךְ דִּבְרֵי תוֹרָה כְּלָלָה אַחַת וְיֵשׁ בָּהּ:

מִקְרָא	וּמִשְׁנָה	תַּלְמוּד	הֲלָכוֹת	וְהַגָּדוֹת "

תוכנית הלימודים הבסיסית			לימוד ויצירה מתקדמים	
24 ספרי המקרא	משנה	תלמוד ירושלמי	הלכות	מדרש רבה
	תוספתא		ספרא	פסיקתות
			ספרי	מדרש שמואל, תהילים, משלי
				מדרש תנחומא
				סדר עולם רבה

1312 לפנה"ס
עד 312 לפנה"ס

המאה ה 2 | המאה ה 3 | המאה ה 2 | המאה ה 3 וה- 4

תורת ארץ ישראל

"כָּךְ דִּבְרֵי תוֹרָה כְּלָלָה אַחַת [illegible] בָּהּ:

מִקְרָא	וּמִשְׁנָה	תַּלְמוּד	הֲלָכוֹת	וְהַגָּדוֹת

תוכנית הלימודים הבסיסית			לימוד ויצירה מתקדמים	
24 ספרי המקרא	משנה	תלמוד ירושלמי	מכילתא	[illegible]
	תוספתא		ספרא	פסיקתות
			ספרי	מדרש שמואל, תהילים, משלי
				מדרש תנחומא
				סדר עולם רבה

חז"ל לא היו מקשה אחת